

มาตรการควบคุมผู้มึนเมาในที่สาธารณะ CONTROL MEASURES FOR PUBLIC INTOXICATION

กัญญา สุตเสมอใจ

Kanya Sudsamerjai

นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรนิติศาสตรมหาบัณฑิต สาขากฎหมายอาญา

คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ : k_kik48@hotmail.com

Graduate student of Master of Laws Program in Criminal Law,

Faculty of Law, Thammasat University Email address : k_kik48@hotmail.com

Received : August 8, 2018

Revised : June 17, 2019

Accepted : June 26, 2019

บทคัดย่อ

ในปัจจุบันมีความเสียหายที่เกิดจากอิทธิพลของเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ปรากฏให้เห็นอยู่บ่อยครั้ง ผู้เขียนได้ศึกษาความผิดฐานมึนเมาในที่สาธารณะ ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 378 พบว่ามีขึ้นเพื่อใช้ในการป้องกันความเสียหายที่จะเกิดในลักษณะของความเดือดร้อนรำคาญของประชาชนเท่านั้น เห็นได้จากบทลงโทษที่กำหนดไว้ซึ่งเป็นสาเหตุที่ทำให้คดีไม่ได้ขึ้นสู่การพิจารณาในชั้นศาล อันทำให้ผู้กระทำความผิดไม่มีโอกาสที่จะได้รับมาตรการในการบำบัด รักษา รวมไปถึงการควบคุมความประพฤติ ตามที่กำหนดไว้ในประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 49 และ มาตรา 56 นอกจากนั้นจากบทลงโทษที่ไม่รุนแรงมากพอ ทำให้ผู้กระทำความผิดไม่สำนึกในผลการกระทำของตน และนำไปสู่การกระทำความผิดซ้ำ หรืออาจพัฒนาไปก่ออาชญากรรมร้ายแรงอื่นได้

ด้วยเหตุนี้ ผู้เขียนจึงมีแนวคิดที่จะเพิ่มโทษสำหรับพฤติกรรมที่ก่อให้เกิดความวุ่นวาย หรือการครองสติไม่ได้ในที่สาธารณะของผู้กระทำความผิด โดยพิจารณาจากความเสี่ยงในการเกิดอันตรายต่อสังคม เพื่อนำมาใช้เพิ่มประสิทธิภาพในการป้องกันความเสียหายที่จะเกิดต่อสังคมจากการกระทำความผิดฐานมึนเมาในที่สาธารณะได้ต่อไป

คำสำคัญ

มึนเมาในที่สาธารณะ, ศูนย์กำจัดสารพิษ, วิธีการกำหนดความรับผิดชอบของผู้ชาย

ABSTRACT

The damage caused by the influence of alcohol appears. From the study, the public intoxication in the Criminal Code, Section 378 is intended only to protect the damage caused by the nuisance in public but not for the more severe social harms, the concerning point is less than the Section 49 and 56. The punishments that are not strict and severe enough are the rationals that the offender does not intend to control or realize the consequences of his actions and also lead to repeated offenses or even increase the other serious crimes.

For this reason, there is a concept that would increase the punishment for behavior that cause chaos or drunk in public of the offender. Considering the risk of harm to society. to adopt more efficient to prevent damage to occur to society from foments intoxication in a public place.

Keywords

public intoxication, detoxification center, Commercial Host Liability

บทนำ

หลายครั้งสาเหตุในการกระทำความผิดมีต้นเหตุมาจากความมึนเมาที่เกิดขึ้นในที่สาธารณะ ไม่ว่าจะเป็นความมึนเมาจากเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ หรือสารเสพติดอื่น ๆ แม้ว่าการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์จะไม่ใช่ความผิดตามกฎหมาย ไม่ถือเป็นการก่ออาชญากรรม แต่ก็ยังเป็นเหตุปัจจัยที่นำมาสู่ความเสียหายได้ เพราะการเสพสุราย่อมเป็นเหตุให้เกิดความมึนเมาที่จะนำมาสู่พฤติกรรมที่อาจก่อให้เกิดอันตรายต่อสังคมได้

ความผิดฐานมึนเมาในที่สาธารณะ คือ พฤติกรรม “การเมาและก่อความวุ่นวาย” เป็นข้อกล่าวหาทางกฎหมายที่กล่าวหาว่าบุคคลมีอารมณ์มาอย่างเห็นได้ชัด หรืออยู่ภายใต้อิทธิพลของยาเสพติดในที่สาธารณะ ความผิดฐานนี้มักเป็นอาชญากรรมทางอาญาภายใต้กฎหมายของรัฐและท้องถิ่น ทั้งนี้ กฎหมายเรื่องมึนเมาในที่สาธารณะมีขึ้นเพื่อป้องกันไม่ให้เกิดการรบกวนผู้อื่นในที่สาธารณะ และนำบุคคลที่ดูเหมือนจะไม่สามารถหยุดยั้งตนเองได้ออกจากความเสี่ยงในการที่จะทำอันตรายต่อตนเองหรือผู้อื่น¹

สำหรับประเทศไทยความผิดฐานมึนเมาในที่สาธารณะถูกกำหนดไว้ในประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 378 โดยมีการกำหนดกฎหมายที่ใช้สำหรับการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ไว้เป็นการเฉพาะในพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ.2551 ซึ่งในพระราชบัญญัติดังกล่าวมีหลายมาตราที่สามารถนำมาปรับใช้ เพื่อประโยชน์ในการควบคุมการกระทำความผิดฐานมึนเมาในที่สาธารณะได้

ทั้งนี้ ผู้เขียนจะกล่าวถึงแนวคิด ทฤษฎีต่าง ๆ รวมถึงกฎหมายต่างประเทศ ที่ผู้เขียนนำมาปรับใช้ เพื่ออธิบายถึงความเสียหายที่เกิดจากอิทธิพลของเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ และแนวทางในการลดปัญหาที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องในปัจจุบัน ดังนี้

1. แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการกำหนดความผิดกรณีเป็นการกระทำด้วยความมึนเมา

บทความนี้มุ่งศึกษาเกี่ยวกับการควบคุมความผิดฐานมึนเมาในที่สาธารณะ โดยอาศัยมาตรการทางอาญาดังนั้น ผู้เขียนจึงเริ่มพิจารณาจากแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1.1 โครงสร้างทางอาญา ซึ่งโครงสร้างทางอาญานั้น ประกอบด้วย

1.1.1 การประกอบองค์ประกอบที่กฎหมายบัญญัติ หมายความว่า ต้องมีการกระทำ โดยการกระทำนั้นต้องครบองค์ประกอบ ทั้งภายนอกและภายในของความผิดในเรื่องนั้น ๆ และผลของการกระทำต้องสัมพันธ์กับการกระทำตามหลักในเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างการกระทำและผล²

1.1.2 ความผิดอาญา (*Verbrechen/crime*) คือ ความไม่ถูกต้องที่สมควรลงโทษ ดังนั้น เมื่อผู้ใดทำถูกต้องหรือทำชอย่อมจะลงโทษเขาไม่ได้ แต่ในความผิดกฎหมายนั้นหากในกรณีใดที่การกระทำนั้นผู้กระทำมีอำนาจที่จะกระทำการได้ เช่น การป้องกันโดยชอบด้วยกฎหมาย การกระทำนั้นย่อมไม่ผิดกฎหมาย (*Rechtswidrig*) และเมื่อเป็นการกระทำที่ชอบด้วยกฎหมายหรือไม่ผิดกฎหมายแล้ว ย่อมจะมีการลงโทษสำหรับการกระทำนั้นไม่ได้³

1.1.3 ความชั่ว (*Schuld*) คือ การกระทำที่ครบองค์ประกอบที่กฎหมายบัญญัติว่าเป็นการกระทำที่ผิดกฎหมาย การพิจารณาว่าการกระทำที่ครบองค์ประกอบที่กฎหมายบัญญัติ และเป็นการกระทำที่ผิดกฎหมายนั้นจะเป็นการกระทำที่ชั่วหรือไม่ ขึ้นอยู่กับการตัดสินใจในขณะที่จะกระทำการนั้น ๆ ถ้าผู้ใดขาดสติยับยั้งชั่งใจและกระทำ

¹ FindLaw, “Public Intoxication,” Retrieved on February 13, 2018, from <http://criminal.findlaw.com/criminal-charges/public-intoxication.html>

² เกียรติขจร วัจนะสวัสดิ์, คำอธิบายกฎหมายอาญา ภาค 1 บทบัญญัติทั่วไป, พิมพ์ครั้งที่ 10, (กรุงเทพมหานคร : พลสยาม พรินตติ้ง, 2551), น.86.

³ คณิต ฌ นคร, กฎหมายอาญา ภาคทั่วไป, พิมพ์ครั้งที่ 3, (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์วิญญูชน, 2551), น.101 - 102.

การอันเป็นความผิดต่อกฎหมายลงไป เมื่อการกระทำนั้นเป็นการกระทำที่ตำหนิได้ ผู้นั้นย่อมจะต้องถูกตำหนิจากสังคม ด้วยเหตุนี้ในทางกฎหมายอาญาจึงถือว่าผู้กระทำได้กระทำชั่ว ดังนั้น จึงอาจให้ความหมายของความชั่ว ได้ว่าหมายถึง การตำหนิได้ของการกำหนดเจตจำนง⁴

ทั้งนี้ หากพิจารณาถึงการกระทำความผิด ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 378 แล้ว จะพบว่ามีการกระทำ ซึ่งหมายถึง มีการเคลื่อนไหวร่างกายของมนุษย์โดยมีเจตจำนงควบคุม ซึ่งเจตจำนง หรือเจตนาในการกระทำ ความผิดฐานมีนเมาในที่สาธารณะนี้ คือ เจตนาเล็งเห็นผลที่ปรากฏในประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 59 นั่นเอง (“เจตนาโดยย่อเล็งเห็นผล หมายความว่า ผู้กระทำต้องกระทำโดยรู้สำนึก และขณะเดียวกันผู้กระทำย่อเล็งเห็นผลของการกระทำนั้น กล่าวคือ ผู้กระทำอาจไม่ประสงค์ให้ผลเกิดโดยตรง หากแต่ด้วยลักษณะของการกระทำผู้กระทำย่อเล็งเห็นได้ว่าการกระทำของตนนั้นจะก่อให้เกิดผล”⁵)

กล่าวคือ ความผิดฐานมีนเมาในที่สาธารณะนี้ เกิดจากการกระทำคือการเสพสุราโดยรู้สำนึกในการกระทำของตน และในขณะเดียวกันผู้กระทำย่อเล็งเห็นผลของการกระทำโดยเจตนา นั่นคือการที่เสพสุราเข้าไปจะทำให้ตนมีนเมาในที่สาธารณะ และเมื่อบุคคลนั้นไปก่อความเสียหาย ประพฤติตนวุ่นวาย หรือครองสติไม่ได้ในที่สาธารณะ หรือตลอดจนไปก่อความเสียหายอื่น การกระทำของผู้นั้นต้องถือว่ามีเจตจำนงควบคุมแล้ว บุคคลนั้นจึงต้องรับโทษตามที่กฎหมายกำหนดไว้

1.2 ทฤษฎีความสัมพันธ์ระหว่างการกระทำและผล

ในการพิจารณาว่าการกระทำของผู้กระทำอันก่อให้เกิดผลจากความมีนเมาในที่สาธารณะนั้น ผู้กระทำควรจะต้องมีความรับผิดชอบตามกฎหมายหรือไม่ สามารถอธิบายได้ด้วยทฤษฎีความสัมพันธ์ระหว่างการกระทำและผล ซึ่งเป็นทฤษฎีที่ใช้ในการพิจารณาว่าการกระทำใดการกระทำหนึ่งนั้นเป็นเหตุให้เกิดผลหรือไม่ และสำหรับทฤษฎีความสัมพันธ์ระหว่างการกระทำและผล ที่ผู้เขียนจะนำมาใช้อธิบาย คือ

“ทฤษฎีความรับผิดชอบในทางภาววิสัย” (*die Lehre von der objektiven Zurechnung*) ที่ถือหลักว่า “ผลของการกระทำจะเป็นผลที่ผู้กระทำต้องรับผิดชอบต่อการกระทำนั้นเป็นการกระทำที่ก่ออันตราย ต่อการเกิดผลที่กฎหมายไม่ประสงค์ขึ้น และอันตรายนั้นได้เกิดขึ้นจากการกระทำนั้น”⁶

จากทฤษฎีดังกล่าวอธิบายได้ว่า เพียงแค่การบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ และยังไม่ได้ก่อความเสียหายขึ้น จะยังไม่เป็นความผิดตามกฎหมาย แต่เมื่อใดที่เกิดความมีนเมา จนประพฤตวุ่นวาย หรือครองสติไม่ได้ ในที่สาธารณะแล้ว การกระทำของบุคคลนั้นๆ ย่อมเป็นอันตรายต่อตนเองหรือบุคคลอื่น ซึ่งหากไม่มีการกำหนดความผิดฐานมีนเมาในที่สาธารณะเป็นกฎหมายควบคุมไว้แล้ว ก็อาจก่อให้เกิดความเสียหายที่ร้ายแรงตามมา อันเป็นการกระทำที่ก่ออันตรายต่อการเกิดผลที่กฎหมายไม่พึงประสงค์ขึ้นได้ ดังนั้น จึงมีเหตุผลที่สมควรที่จะกำหนดความผิดฐานมีนเมาในที่สาธารณะขึ้น เพื่อป้องกันความเสียหายที่จะเกิดจากการมีนเมาในที่สาธารณะนั้น

1.3 แนวคิดในการแบ่งผลที่เป็นความเสียหายในทางกฎหมายอาญาของประเทศเยอรมนี แบ่งออกเป็น 2 ประเภท กล่าวคือ

1.3.1 “ความผิดอาญาที่เป็นการทำอันตราย” (a crime causing injury or a crime of injury) ซึ่งเป็นผลที่เป็นความเสียหายที่แท้จริงต่อคุณธรรมทางกฎหมาย และ⁷

⁴ เห่งอ้าง, น.251.

⁵ ทวีเกียรติ มีนะกนิษฐ, *คำอธิบายกฎหมายอาญา ภาคทั่วไป*, พิมพ์ครั้งที่ 17 (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์วิญญูชน, 2559), น.78.

⁶ คณิต ฌ นคร, *อ้างแล้ว เจริญธรรมที่ 3*, น.181.

⁷ สุรสิทธิ์ แสงวิโรจน์พัฒน์, “ผลของการกระทำในทางอาญา : ศึกษาเฉพาะกรณีผลที่เป็นการทำอันตราย,” (วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2536), น.7.

1.3.2 “ความผิดอาญาที่เป็นการก่ออันตราย” (a crime causing danger or a crime of danger) ซึ่งเป็นผลที่เป็นอันตรายต่อความเสียหายของคุณธรรมทางกฎหมาย⁸ โดยความผิดอาญาที่เป็นการก่ออันตรายจะมีระดับความน่าจะเป็นอันตรายแตกต่างกันไป กล่าวคือ

(1) “ความผิดอาญาที่เป็นการก่ออันตรายในลักษณะที่ยังไม่เกิดผลเป็นความเสียหาย” (*abstrakte Gefährdungsdelikte*) ที่การจะเป็นความผิดสำเร็จหรือไม่นั้น ไม่จำเป็นต้องมีความน่าจะเป็นอันตรายเกิดขึ้นจริง เพียงแต่มีการกระทำที่ครอบคลุมประกอบของความผิดนั้น ๆ ก็เพียงพอที่จะถือว่าเป็นอันตรายแล้ว และ

(2) “ความผิดอาญาที่เป็นการก่ออันตรายอย่างประจักษ์” (*konkrete Gefährdungsdelikte*) ที่ความผิดสำเร็จจะเกิดขึ้นต่อเมื่อมีความน่าจะเป็นอันตรายเกิดขึ้นอย่างแท้จริงต่อกรรมของการกระทำนั้น⁹

1.4 หลัก “ความผิดสำเร็จที่มีลักษณะเป็นการเริ่มต้น”

หลักการนี้ มีลักษณะเป็นการเริ่มต้นจัดเป็นความผิดที่เป็นการเริ่มต้น (Inchoate crime) ประเภทหนึ่งที่ใช้สำหรับการลงโทษการกระทำที่เป็นอันตรายในตัวเอง ซึ่งอาจจะก่อให้เกิดการกระทำที่เป็นความผิดได้¹⁰ โดยความผิดที่เป็นการเริ่มต้นจะตั้งอยู่ในสถานะของมาตรการป้องกัน โดยมีลักษณะเป็นความรับผิดที่กำหนดไว้สำหรับการกระทำที่ขาดความผิดสำเร็จ แต่เข้าใกล้พอที่จะคุกคามต่อความสงบเรียบร้อยของประชาชนและความสงบสุขแห่งราชอาณาจักรได้ โดยกฎหมายอาญาจะเข้าแทรกแซงเพื่อป้องกันความผิดสำเร็จจากการทำความผิดนั้น และด้วยเหตุนี้จะเป็นการสร้างเหตุผลที่ชอบด้วยกฎหมายสำหรับการจับกุม และการดำเนินคดีกับบุคคลที่อยู่ในสถานะที่อาจก่ออาชญากรรมได้¹¹

1.5 แนวคิดทางอาญา “enemy criminal law”

แนวคิดนี้เสนอโดย Gunther Jakobs ซึ่งมุ่งใช้สำหรับการปกป้อง “สิทธิในการรักษาความปลอดภัย” (right to security) การลงโทษตามแนวคิด enemy criminal law จะมีขึ้น ก่อนที่อันตรายจะเกิดขึ้นจริง¹² อาจกล่าวได้ว่าแนวคิดทางอาญา enemy criminal law นี้ จะมุ่งเน้นให้ความสำคัญในนิสัยหรือคุณลักษณะของผู้กระทำความผิด และความเป็นผู้กระทำความผิด (ทางอาญา) ของผู้กระทำมากกว่าความประพฤตินี้ที่แสดงออกมา และ Gunther Jakobs เห็นว่าจากความผิดที่ปรากฏขึ้นนั้น เป็นการแสดงให้เห็นว่าผู้กระทำความผิด ควรได้รับการจัดการในฐานะศัตรู (Feind) มิใช่ในฐานะพลเมือง (Bürger) เนื่องจากเป็นบุคคลที่เป็นภัยคุกคามต่อสังคม¹³

2. กฎหมายที่เกี่ยวกับการควบคุมการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในต่างประเทศ

ในส่วนของกฎหมายต่างประเทศนั้น ผู้เขียนแยกพิจารณาออกเป็นสองส่วน กล่าวคือ กรณีความมีนเมาในที่สาธารณะเป็นความผิดตามกฎหมายและมีบทลงโทษทางอาญา คือ รัฐไอโอวา, รัฐเทกซัส และรัฐเวอร์จิเนีย ประเทศสหรัฐอเมริกา, ประเทศสิงคโปร์ และประเทศอินโดนีเซีย และกรณีที่ความมีนเมาในที่สาธารณะไม่เป็นความผิดตามกฎหมาย คือ รัฐแคนซัส และรัฐมอนแทนา ประเทศสหรัฐอเมริกา, ประเทศเยอรมนี และประเทศจีน

⁸ เห่งอ้วง, น.8.

⁹ สุรสิทธิ์ แสงวิโรจน์พัฒน์, วิเคราะห์คำพิพากษาศาลฎีกาด้วยหลักกฎหมายอาญาเยอรมัน, (กรุงเทพมหานคร : เจริญรัฐการพิมพ์, 2558), น.204.

¹⁰ รัชกรณ์ บุญมี, “ความผิดที่เป็นการเริ่มต้น ; ศึกษาแนวความคิดของกฎหมายในระบบคอมมอนลอว์,” (วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2551), น.46.

¹¹ Jonathan Herring, *Palgrave macmillan law masters criminal law*, eighth edition (Basingstoke : Palgrave Macmillan, 2013), p.337.

¹² Peter Ramsay, *The Insecurity State: Vulnerable Autonomy and the Right to Security in the Criminal Law*, (United Kingdom : Oxford University Press, 2012), pp.191-192.

¹³ Markus D Dubber, *Foundational Texts in Modern Criminal Law*, (United Kingdom : Oxford University Press, 2014), p.354.

2.1 กรณีความมึนเมาในที่สาธารณะเป็นความผิดตามกฎหมายและมีบทลงโทษทางอาญา

2.1.1 รัฐไอโอวา สหรัฐอเมริกา ได้กำหนดกฎหมายที่เกี่ยวกับกระบวนกรรมที่ดื่มแอลกอฮอล์ในที่สาธารณะไว้ใน CHAPTER 123 ALCOHOLIC BEVERAGE CONTROL section 123.46 ข้อ 2. แห่งประมวลกฎหมาย The code of Iowa โดยได้กำหนดห้ามมิให้ใช้หรือบริโภคเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ในสถานที่สาธารณะ (public place) ใด ๆ บุคคลที่กระทำความผิดตามหมวดนี้ จะถือว่ากระทำความผิดหุโทษ¹⁴ อันจะมีโทษปรับไม่น้อยกว่า 65 เหรียญ แต่ต้องปรับไม่เกิน 625 เหรียญ ทั้งนี้ ศาลอาจสั่งให้จำคุกไม่เกินสามสิบวันแทนการปรับ หรือเพิ่มเติมจากค่าปรับก็ได้ ตามที่กำหนดไว้ใน section 903.1 ข้อ 1. a.¹⁵

2.1.2 รัฐเทกซัส สหรัฐอเมริกา ได้กำหนดความผิดฐานมึนเมาในที่สาธารณะไว้ใน section 49.02 PUBLIC INTOXICATION. แห่งประมวลกฎหมาย Texas Penal Code states โดยใน (a) ได้กำหนดให้การกระทำของบุคคลเป็นความผิด ถ้าบุคคลนั้นปรากฏตัวในที่สาธารณะ (public place) ในขณะที่มึนเมาในระดับที่อาจเป็นอันตรายต่อตนเองหรือบุคคลอื่น ซึ่ง (C) กำหนดให้เป็นความผิดอาญา Class C¹⁶ ที่ต้องระวางโทษปรับไม่เกิน 500 เหรียญ ตามที่กำหนดไว้ใน section 12.23 MISDEMEANOR CLASS C¹⁷

2.1.3 รัฐเวอร์จิเนีย สหรัฐอเมริกา กำหนดความผิดเกี่ยวกับการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในที่สาธารณะไว้ใน Section 4.1-308.A แห่งประมวลกฎหมาย The Code of Virginia ได้กำหนดให้ผู้บริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์หรือมอบเครื่องดื่มให้แก่ผู้อื่น ในสถานที่สาธารณะ (public place) ใด ๆ มีความผิดในความผิดทางอาญาระดับ 4¹⁸ ซึ่งต้องรับโทษปรับไม่เกิน \$ 250 ตาม section 18.2-11.Punishment for conviction of misdemeanor¹⁹

2.1.4 ประเทศสิงคโปร์ ได้ตรากฎหมาย LIQUOR CONTROL ACT 2015 ขึ้น เพื่อควบคุมการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ โดยกำหนดความผิดฐานเมาในที่สาธารณะไว้ใน section 14 และในกรณีที่เป็นกรกระทำ ความผิดซ้ำจะมีการเพิ่มโทษอีกด้วย²⁰

2.1.5 ประเทศอินโดนีเซีย ได้กำหนดเกี่ยวกับความผิดที่เกิดจากมึนเมาในที่สาธารณะไว้ใน INDONESIAN PENAL CODE - Article 492 (1) โดยบุคคลที่อยู่ในสภาพมึนเมาในที่สาธารณะ (public) ที่กีดขวางการจราจร หรือรบกวนการจัดระเบียบสาธารณะ หรือคุกคามความมั่นคงของบุคคลอื่น เป็นต้น ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกวัน

¹⁴ The Iowa Legislature, "ALCOHOLIC BEVERAGE CONTROL, §123.46," Retrieved on March 30, 2018, from <https://www.legis.iowa.gov/docs/code/2018/123.46.pdf>

¹⁵ The Iowa Legislature, "MISDEMEANORS, §903.1," Retrieved on March 30, 2018, from <https://www.legis.iowa.gov/docs/code/2018/903.1.pdf>

¹⁶ Texas Constitution and Statutes, "PENAL CODE TITLE 10. OFFENSES AGAINST PUBLIC HEALTH, SAFETY, AND MORALS CHAPTER 49. INTOXICATION AND ALCOHOLIC BEVERAGE OFFENSES," Retrieved on April 6, 2018, from <http://www.statutes.legis.state.tx.us/Docs/PE/htm/PE.49.htm>.

¹⁷ Texas Constitution and Statutes, "PENAL CODE TITLE 3. PUNISHMENTS CHAPTER 12. PUNISHMENTS," Retrieved on March 30, 2018, from <http://www.statutes.legis.state.tx.us/Docs/PE/htm/PE.12.htm>

¹⁸ JUSTIA US Law, "2016 Code of Virginia Title 4.1 - Alcoholic Beverage Control Act Chapter 3 - Prohibited Practices; Penalties; Procedural Matters § 4.1-308. Drinking alcoholic beverages, or offering to another, in public place; penalty; exceptions," Retrieved on March 30, 2018, from <https://law.justia.com/codes/virginia/2016/title-4.1/chapter-3/section-4.1-308/>

¹⁹ JUSTIA US Law, "2016 Code of Virginia Title 18.2 - Crimes and Offenses Generally Chapter 1 - In General §18.2-11. Punishment for conviction of misdemeanor," Retrieved on March 30, 2018, from <https://law.justia.com/codes/virginia/2016/title-18.2/chapter-1/section-18.2-11/>

²⁰ Singapore Statutes Online, "LIQUOR CONTROL (SUPPLY AND CONSUMPTION) ACT 2015," Retrieved on April 10, 2018, from <https://sso.agc.gov.sg/Act/LCS CA2015>

หรือปรับไม่เกิน 25 รูเปย์²¹ และ Article 536 (1) กำหนดให้บุคคลใดที่มีอากรมึนเมาบนถนนสาธารณะ (the public road) จะต้องได้รับโทษปรับสูงสุด 15 รูเปย์²²

2.2 กรณีที่ความมึนเมาในที่สาธารณะไม่เป็นความผิดตามกฎหมาย

2.2.1 รัฐแคนซัส ตาม section 65-4059 แห่งประมวลกฎหมาย Kansas statute ได้กำหนดห้ามมิให้ถือว่าบุคคลที่มึนเมาในที่สาธารณะเป็นผู้กระทำความผิด²³

2.2.2 รัฐมอนแทนา ใน section 53-24-107 แห่ง Montana Code ได้กำหนดให้ความมึนเมาในที่สาธารณะไม่ใช่ความผิดทางอาญา แต่อาจเป็นเหตุให้ถูกคุมขังโดยเจ้าหน้าที่รักษาความสงบ เพื่อป้องกันตัวผู้มึนเมาเองได้²⁴

2.2.3 ประเทศเยอรมนีไม่ได้กำหนดความผิดเกี่ยวกับการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในที่สาธารณะไว้เป็นการเฉพาะ ซึ่งตามปกติประเทศเยอรมนีจะไม่มีข้อจำกัดในการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในที่สาธารณะเลย ยกเว้นแต่ในบางกรณี เช่น กรณีที่มีการจำกัดการบริโภคเพื่อป้องกันความขัดแย้งในกีฬาฟุตบอล²⁵ เป็นต้น

2.2.4 ประเทศจีน ไม่มีการกำหนดความผิดฐานมึนเมาในที่สาธารณะไว้เป็นการเฉพาะในประมวลกฎหมาย Criminal Code of the Republic of China

บทสรุป

ความผิดฐานมึนเมาในที่สาธารณะนี้ จัดเป็นการกระทำความผิดในประเภทความผิดอาญาที่เป็นการก่ออันตรายในลักษณะที่ยังไม่เกิดผลเป็นความเสียหายซึ่งกฎหมายได้กำหนดให้การกระทำหรือพฤติกรรมที่เกิดจากความมึนเมาของผู้กระทำความผิดเป็นความผิดตามกฎหมาย เพื่อที่จะป้องกันอันตรายที่จะเกิดจากความมึนเมา และป้องกันคุณธรรมทางกฎหมายที่กำหนดไว้ นั่นก็คือความเดือดร้อนรำคาญของประชาชน²⁶ ดังนั้น แม้ความเสียหายยังมิได้เกิดแต่ใกล้ที่จะเกิด ผู้มึนเมาก็ต้องรับผิด เนื่องจากผลของการกระทำนั้นเกิดจากการกระทำ คือ การเสพสุราโดยรู้สำนึก และมีเจตนาเล็งเห็นผลว่าตนเองจะมึนเมาในที่สาธารณะ เมื่อผู้ที่เสพสุรามึนเมาจนประพฤตินุ้ยวายหรือครองสติไม่ได้แล้ว แม้ว่าการกระทำดังกล่าวจะก่อความเสียหายให้แก่บุคคลอื่นหรือตัวผู้มึนเมาหรือไม่ ผู้กระทำก็ถือว่ามีความผิดตามมาตรานี้แล้ว

ทั้งนี้ การที่กฎหมายกำหนด มาตรา 378 ขึ้น ก็เพื่อที่จะป้องกันความเสียหายเล็กน้อยเท่านั้น เห็นได้จากการกำหนดความผิดฐานนี้ไว้ในบทลหุโทษเช่นเดียวกับกฎหมายต่างประเทศอื่น ๆ แม้ว่าตัวบทกฎหมายนี้จะสามารถ

²¹ UNODC United Nations Office on Drugs and Crime, "INDONESIAN PENAL CODE," Retrieved on March 30, 2018, from https://www.unodc.org/res/cld/document/idn/indonesian_penal_code_html/l1_Criminal_Code.pdf

²² *Ibid.*

²³ Kansas State Legislature, "2017 Statute," Retrieved on March 30, 2018, from http://www.kslegislature.org/li/b2017_18/statute/065_000_0000_chapter/065_040_0000_article/065_040_0059_section/065_040_0059_k/

²⁴ MCA, "Montana Code Annotated 2017 TITLE 53. SOCIAL SERVICES AND INSTITUTIONS CHAPTER 24. ALCOHOLISM AND DRUG DEPENDENCE Part 1. General Provisions Public Intoxication Not Criminal Offense," Retrieved on March 30, 2018, from http://leg.mt.gov/bills/mca/title_0530/chapter_0240/part_0010/section_0070/0530-0240-0010-0070.html

²⁵ World Heritage Encyclopedia, "ALCOHOL LAWS IN GERMANY," Retrieved on November 14, 2017, from http://www.gutenberg.us/articles/alcohol_laws_in_germany

²⁶ คณิต ญ นคร, ประมวลกฎหมายอาญา หลักกฎหมายและพื้นฐานการเข้าใจ, พิมพ์ครั้งที่ 11 (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์วิญญูชน, 2556), น.217.

นำมาใช้เพื่อป้องกันความเสียหายร้ายแรงอื่นได้ แต่ด้วยบทกำหนดโทษที่มีเพียงโทษปรับเท่านั้น ย่อมทำให้ผู้กระทำความผิดขาดความเกรงกลัวต่อโทษที่กำหนดไว้ และเมื่อผู้กระทำความผิดยินยอมเสียค่าปรับตามที่เจ้าพนักงานเปรียบเทียบปรับ คดีอาญาที่จะเลิกกันไปตามที่กำหนดไว้ในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 37 (2) (3) ทำให้ผู้กระทำความผิดไม่มีโอกาสเข้าสู่กระบวนการทางศาล ศาลจึงไม่อาจมีคำสั่งเกี่ยวกับมาตรการในการคุมความประพฤติหรือแก้ไขพฤติกรรมของผู้กระทำความผิดตามที่กำหนดไว้ในประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 49 และมาตรา 56 ได้ ด้วยเหตุนี้ จึงทำให้ผู้กระทำความผิดไม่สำนึกในการกระทำของตน และมีโอกาสที่จะกลับมากระทำความผิดในฐานนี้ซ้ำอีก หรืออาจจะกลายมาเป็นผู้กระทำความผิดในความผิดฐานอื่น ที่ก่อความเสียหายรุนแรงกว่าได้ในอนาคต

แต่ถึงอย่างไรก็ตามการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ก็มีได้ทำให้ทุกคนก่ออาชญากรรม ดังนั้น การกระทำความผิดฐานมึนเมาในที่สาธารณะตามมาตรา 378 จึงไม่ปรากฏชัดเจนว่าความเสี่ยงในการเกิดอันตรายนั้นจะเกิดขึ้นจริงหรือไม่ แต่ในกรณีที่บุคคลเสพสุรา จนเป็นเหตุให้ตนเมา ประพฤติุนวายหรือครองสติไม่ได้ ขณะอยู่ในที่สาธารณะ ในประการที่น่าจะก่อให้เกิดอันตรายต่อชีวิตของผู้อื่นแล้ว ในกรณีเช่นนี้ ความเสียหายย่อมปรากฏชัดกว่ากรณีที่กำหนดไว้ใน มาตรา 378 ทั้งนี้ เมื่อพิจารณาจากหลักการความผิดสำเร็จที่มีลักษณะเป็นการเริ่มต้นแล้ว ถึงแม้ว่าความเสียหายอาจจะยังไม่เกิดขึ้นจริง แต่เพียงแต่ผู้มึนเมาในที่สาธารณะมีพฤติกรรมที่น่าจะเป็นอันตรายต่อชีวิตของผู้อื่น เช่น การที่มึนเมาจนครองสติไม่ได้และมีอาวุธเข้าไปในที่สาธารณะด้วย การมึนเมาจนครองสติไม่ได้แล้วไปขับรถ หรือไปทำพฤติกรรมเสี่ยงอื่นๆ ที่จะก่อให้เกิดอันตรายต่อชีวิตของผู้อื่น ลักษณะเช่นนี้ก็ถือเป็นการกระทำที่ใกล้จะเกิดอันตรายตามหลักความผิดสำเร็จที่มีลักษณะเป็นการเริ่มต้น อันเป็นการคุกคามต่อความสงบเรียบร้อยของประชาชนแล้ว จึงมีเหตุผลเพียงพอที่รัฐควรจะต้องเข้าแทรกแซง โดยการจำกัดมาตรการทางกฎหมายที่เหมาะสมขึ้น เพื่อปกป้องคุ้มครองสังคมจากอันตรายที่จะเกิดขึ้น เมื่อการกระทำนั้นกลายเป็นความผิดสำเร็จต่อไป

สำหรับความผิดในลักษณะที่น่าจะก่อให้เกิดอันตรายต่อชีวิตของผู้อื่นนี้ นอกจากบทลงโทษที่ผู้กระทำความผิดจะได้รับตามที่กฎหมายกำหนดไว้แล้ว ควรจะมีมาตรการในการควบคุมผู้กระทำความผิด เพื่อป้องกันในเรื่องของความประพฤติที่อาจจะนำไปสู่การกระทำความผิดซ้ำอีก เช่น ศาลควรที่จะกำหนดคำสั่งห้ามผู้กระทำความผิดซื้อหรือใช้เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ในที่สาธารณะ เป็นเวลาไม่เกิน 2 ปี โดยเทียบเคียงจากบทบัญญัติในประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 49 ซึ่งการจำกัดให้มีมาตรการควบคุม หรือคำสั่งห้ามเช่นนี้ ย่อมเป็นประโยชน์ต่อตัวผู้กระทำความผิดเองที่จะได้มีโอกาสในการลด ละ เลิก การบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ได้

และในกรณีที่ผู้กระทำความผิดที่ถูกคำสั่งห้าม หรือได้เข้าสู่มาตรการในการบำบัดฟื้นฟู ตามคำสั่งศาลที่ได้กล่าวมาแล้ว กระทำการอันเป็นการฝ่าฝืนคำสั่งศาล การกระทำนั้นจะนำไปสู่กระบวนการควบคุมในระดับที่รุนแรงยิ่งขึ้น อันอธิบายได้จากแนวคิดทางอาญา enemy criminal law ที่เมื่อผู้กระทำความผิดมีประวัติในการกระทำความผิดมาก่อน แล้วกระทำความผิดใด ๆ ในลักษณะเช่นเดียวกันขึ้นอีก บุคคลดังกล่าวจะต้องถูกปฏิบัติเสมือนกับเป็นภัยคุกคามที่สังคมจะปลอดภัยได้ ต่อเมื่อบุคคลดังกล่าวถูกควบคุมไว้ในลักษณะที่ไม่อาจจะกระทำการใด ๆ อันจะก่อให้เกิดอันตรายต่อสังคมได้ ซึ่งหากเทียบเคียงจาก มาตรา 49 แล้ว พบว่าเมื่อผู้กระทำความผิดไม่ปฏิบัติตามคำสั่งศาล ศาลอาจพิจารณาสั่งให้คุมตัวไว้ในสถานพยาบาลได้ และนอกจากนั้นผู้กระทำความผิดที่ฝ่าฝืนคำสั่งศาลควรจะต้องมีความรับผิดชอบตามกฎหมายเพิ่มขึ้นด้วย เพราะถือว่าเป็นการกระทำความผิดซ้ำ และถือว่าเป็นผู้ที่ไม่เคารพต่อกฎหมาย ซึ่งควรจะต้องได้รับการปฏิบัติเสมือนเป็นภัยคุกคามต่อสังคม ที่ควรจะต้องได้รับการปฏิบัติที่รุนแรงต่างจากบุคคลที่เป็นพลเมืองที่เคารพต่อกฎหมาย

และสิ่งสำคัญที่ควรเพิ่มเติม คือ มาตรการในการบำบัดรักษา หรือแก้ไขฟื้นฟู ต่อผู้กระทำความผิด ตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 นี้ ที่มีภาวะติดสุราเป็นการเฉพาะ เช่น การที่เจ้าหน้าที่ใช้ดุลพินิจส่งตัวผู้กระทำความผิดที่มีภาวะติดสุราเข้าสู่สถานบำบัด เป็นต้น ทั้งนี้ เพื่อให้ผู้กระทำความผิดหายจากภาวะติดสุรา อันเป็นประโยชน์ในการป้องกันการกลับมากระทำความผิดซ้ำอย่างยั่งยืน

จากบทสรุปที่กล่าวมาทั้งหมด จึงนำไปสู่ข้อเสนอแนะในการเพิ่มเติมกฎหมาย ตามที่ได้กล่าวมาข้างต้น เพื่อใช้ในการป้องกันความเสียหายจากการมึนเมาในที่สาธารณะที่จะส่งผลเสียหายร้ายแรง โดยผู้เขียนได้เสนอให้กำหนด

เพิ่มเติมไว้ในพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องตี๋มแอลกอฮอล์ พ.ศ.2551 เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการควบคุมการกระทำ ความผิดฐานมีนเมาในที่สาธารณะ และลดปัญหาอาชญากรรมที่จะเกิดจากการบริโภคเครื่องตี๋มแอลกอฮอล์ต่อไป

บรรณานุกรม

หนังสือและบทความในหนังสือ

เกียรติขจร วัจนะสวัสดิ์. คำอธิบายกฎหมายอาญา ภาค 1 บทบัญญัติทั่วไป. พิมพ์ครั้งที่ 10. กรุงเทพมหานคร : พลสยาม พรินต์ติ้ง, 2551.

คณิต ฌ นคร. กฎหมายอาญา ภาคทั่วไป. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์วิญญูชน, 2551.

_____. ประมวลกฎหมายอาญา หลักกฎหมายและพื้นฐานการเข้าใจ. พิมพ์ครั้งที่ 11. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์วิญญูชน, 2556.

ทวีเกียรติ มีนะกนิษฐ. คำอธิบายกฎหมายอาญา ภาคทั่วไป. พิมพ์ครั้งที่ 17. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์วิญญูชน, 2559.

สุรสิทธิ์ แสงวิโรจน์พัฒน์. วิเคราะห์คำพิพากษาศาลฎีกา ด้วย หลักกฎหมายอาญาเยอรมัน. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ เจริญรัฐการพิมพ์, 2558.

วิทยานิพนธ์

รณกรณ์ บุญมี. “ความผิดที่เป็นการเริ่มต้น; ศึกษาแนวความคิดของกฎหมายในระบบคอมมอนลอว์.” วิทยานิพนธ์ มหาวิทยาลัย คณະนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2551.

สุรสิทธิ์ แสงวิโรจน์พัฒน์. “ผลของการกระทำในทางอาญา: ศึกษาเฉพาะกรณีผลที่เป็นการก่ออันตราย.” วิทยานิพนธ์ มหาวิทยาลัย คณະนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2536.

BOOKS

Jonathan Herring. Palgrave macmillan law masters criminal law. eighth edition. Basingstoke : Palgrave Macmillan, 2013.

Markus D Dubber. Foundational Texts in Modern Criminal Law. United Kingdom: Oxford University Press, 2014.

Peter Ramsay. The Insecurity State: Vulnerable Autonomy and the Right to Security in the Criminal Law. United Kingdom: Oxford University Press, 2012.

ELECTRONIC MEDIA

FindLaw. “Public Intoxication.” <http://criminal.findlaw.com/criminal-charges/publicintoxication.html>, February 13, 2018.

JUSTIA US Law. “2016 Code of Virginia Title 4.1 - Alcoholic Beverage Control Act Chapter 3 - Prohibited Practices; Penalties; Procedural Matters § 4.1-308. Drinking alcoholic beverages, or offering to another, in public place; penalty; exceptions.” <https://law.justia.com/codes/virginia/2016/title-4.1/chapter-3/section-4.1-308/>, March 30, 2018.

_____. “2016 Code of Virginia Title 18.2 - Crimes and Offenses Generally Chapter 1 - In General § 18.2-11. Punishment for conviction of misdemeanor.” <https://law.justia.com/codes/virginia/2016/title-18.2/chapter-1/section-18.2-11/>, March 30, 2018.

Kansas State Legislature. “2017 Statute.” http://www.kslegislature.org/li/b2017_18/statute/065_000_0000_chapter/065_040_0000_article/065_040_0059_section/065_040_0059_k/, March 30, 2018.

MCA. “Montana Code Annotated 2017 TITLE 53. SOCIAL SERVICES AND INSTITUTIONS CHAPTER 24. ALCOHOLISM AND DRUG DEPENDENCE Part 1. General Provisions Public Intoxication Not Criminal Offense.” http://leg.mt.gov/bills/mca/title_0530/chapter_0240/part_0010/section_0070/0530-0240-0010-0070.html, March 30, 2018.

Singapore Statutes Online. “LIQUOR CONTROL (SUPPLY AND CONSUMPTION) ACT2015.” <https://sso.agc.gov.sg/Act/LCSCA2015>, April 10, 2018.

Texas Constitution and Statutes. “PENAL CODE TITLE 3. PUNISHMENTS CHAPTER 12. PUNISHMENTS.” <http://www.statutes.legis.state.tx.us/Docs/PE/htm/PE.12.htm>, March 30, 2018.

_____. “PENAL CODE TITLE 10. OFFENSES AGAINST PUBLIC HEALTH, SAFETY, AND MORALS CHAPTER 49. INTOXICATION AND ALCOHOLIC BEVERAGE OFFENSES.” <http://www.statutes.legis.state.tx.us/Docs/PE/htm/PE.49.htm>, April 6, 2018.

The Iowa Legislature. “ALCOHOLIC BEVERAGE CONTROL, §123.46.” <https://www.legis.iowa.gov/docs/code/2018/123.46.pdf>, March 30, 2018.

_____. “MISDEMEANORS, §903.1.” <https://www.legis.iowa.gov/docs/code/2018/903.1.pdf>, March 30, 2018.

UNODC United Nations Office on Drugs and Crime. “INDONESIAN PENAL CODE.” https://www.unodc.org/res/cld/document/idn/indonesianpenal_code_html/1.1_Criminal_Code.pdf, March 30, 2018.

World Heritage Encyclopedia. “ALCOHOL LAWS IN GERMANY.” http://www.gutenberg.us/articles/alcohol_laws_in_germany, November 14, 2017.